

ADI:..... SOYADI:..... SINIFI:NO:	ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ 2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI TÜRKÇE DERSİ (ÖZGÜN YAYINLARI) 7. SINIFLAR 2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI ÖRNEK SORULARI	ALDIĞI PUAN CEVAP ANAHTARI
---	--	--

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

1. Baykuşların kanatlarının arka kısımlarındaki tüyler birçok kuş türünde olduğu gibi sert değil, aksine esnek ve yumuşaktır. Baykuşların kanatlarındaki tüylerin kendilerine özgü bu yapısı sayesinde, hava kanatların etrafında hareket ederken, kanatların arkasında oluşan düzensiz hava akımları esnek tüyler arasındaki boşluklar boyunca dağılır ve böylece kanatların arkasında oluşan türbülans azalır. Böylece baykuşlar uçarken kanatların hareketi nedeniyle oluşan ses belirgin derecede azalır.

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak noktalı yerlere yazınız. (6 puan)

- a) **esnek**: Bir dış gücün etkisi altında uzama, kısalma, eğilme vb. biçim değişikliklerine uğradıktan sonra, etkinin kalkmasıyla eski biçimini alabilme özelliğinde olan.
b) **kanat**: Kuşlarda ve böceklerde uçuşu sağlayan organ.
c) **özgü**: Birine, bir şeye ait olan; öze, has, mahsus:

* Anlamları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunarak belirtilen boşluğa yazıldığı yanıtın her birinin **puan değeri 2**'dir.
* Anlamları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunamayıp yazılmadığı yanıtlar / ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.9. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.

2. Aşağıda verilen sözcükleri, karşısında belirtilen kip ve kişilere uygun çekimleyerek örnekteki gibi cümleler kurunuz. (12 puan)

Sözcükler	Kip ve Kişi Ekleri	Benim Cümlem
gülümsemek	emir kipi, 2. çoğul kişi	Karşınızdakini mutlu görmek istiyorsanız gülümseyin.
bakmak	duyulan geçmiş zaman, 3. tekil kişi	Balkondan sürekli gelip geçenlere bakar.
anlatmak	gelecek zaman, 2. tekil kişi	Bu konuyu haftaya sen anlatacaksın.
yüzmek	şart kipi, 1. çoğul kişi	Sitemizin havuzunda keşke birlikte yüzsek.
bulmak	gerellilik kipi, 3.çoğul kişi	Kaybolan kedimi kötü insanlardan önce bulmalılar.

* Verilen sözcüğe, belirtilen kip ve kişi ekinin getirilip, örnek yanıt göz önünde bulundurularak doğru cümlelerin kurulup yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 3**'tür.

* Soru kökünde istenene uygun olmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.10. Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.

3. Fiiller yapı yönünden üç grupta incelenir:

1. Basit fiiller, kök hâlinde veya yapım eki almamış fiillerdir.
2. Türemiş fiiller, isim veya fiil köklerinden yapım eki alarak türeyen fiillerdir.
3. Birleşik fiiller, birden çok kelimeden oluşan fiillerdir.

Aşağıdaki cümlelerde geçen çekimlenmiş fiilleri tespit edip örnekteki gibi cümlelerin altına yazınız. Bulduğunuz bu fiilleri yapıları yönünden inceleyip fiilin karşısına yapı bilgisini yazınız. (12 puan)

Örnek: Haftaya salı günü resim sergisine gideceğiz.

gideceğiz→ basit fiil

Arkadaşlarla okulun bahçesinde top oynarız.

oynarız→ türemiş fiil

Annesinin anlattığı masalı dinleyen minik çocuk uyuyuverdi.

uyuyuverdi→ birleşik fiil

Babasına yeni bir pantolon aldırdı.

aldırdı→ türemiş fiil

Dünden beri hiç dışarı çıkmadım.

çıkmadım→ basit fiil

* Verilen cümlelerdeki çekimlenmiş fiillerin yapı özelliklerinin doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 3**'tür.

* Cümleden yalnızca çekimlenmiş fiilin bulunup yazıldığı fakat bu fiilin yapı bilgisinin yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

* Verilen cümlelerdeki çekimlenmiş fiillerin yapı özelliklerinin yanlış yazıldığı yanıtlar / ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.13. Anlatım bozukluklarını tespit eder.

4. Anlatım bozuklukları ile ilgili aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

a) Aşağıda verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarının sebeplerini yazınız. (10 puan)

Yiyecek bir lokma ekmeğimiz hatta yemeğimiz bile yoktu.

Anlatım bozukluğunun sebebi: **Mantık hatası**

Hedeflerine ulaşmak için büyük özveri gösteriyor, bin dereden su getiriyordu.

Anlatım bozukluğunun sebebi: **Deyim yanlışlığı**

* Verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarının nedenlerinin doğru tespit edilerek yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 5'tir**.

* Verilen cümledeki anlatım bozukluğunun nedenlerinin yanlış yazıldığı yanıtlar / ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

b) Aşağıdaki cümlede yer alan anlatım bozukluğunu düzelterek cümleyi yeniden yazınız. (5 puan)

Muhakkak İzmir'e bir daha gelmeyi düşünmeyebilirler.

* Anlamca çelişen "Muhakkak" ve "düşünmeyebilirler" sözcüklerindeki kesinlik ve ihtimal ifadelerinden birinin cümleden çıkarılıp cümlemin doğru bir biçimde yeniden yazıldığı yanıtların **puan değeri 5'tir**.

Örnek yanıtlar: "Muhakkak İzmir'e bir daha gelmezler.", "İzmir'e bir daha gelmeyi düşünmeyebilirler."

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru olarak değerlendirilecektir.

* Verilen cümledeki anlatım bozukluğunun doğru tespit edilemeden yazıldığı yanıtlar / ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.19. Metinle ilgili soruları cevaplar.

5. Dijital göçebelik, teknolojinin sunduğu imkanlar sayesinde, belirli bir ofise veya coğrafi konuma bağlı kalmadan çalışmayı ifade eden bir yaşam tarzıdır. Dijital göçebeler, genellikle internet üzerinden işlerini yürütür; böylece dünyanın herhangi bir yerinden çalışma özgürlüğüne sahip olurlar. Uzaktan çalışma, serbest çalışma (freelance) veya çevrim içi işlerle uğraşan kişiler, dijital göçebe olarak yaşamlarını sürdürebilir. Bu yaşam tarzı, özellikle seyahat etmeyi seven, esnek çalışma saatlerine önem veren ve ofis rutinlerinden kaçmak isteyen profesyoneller arasında giderek popülerleşmektedir. Belirli bir ofise gitme zorunluluğu ortadan kalktığı için dijital göçebeler, istedikleri her yerden çalışma özgürlüğüne sahiptirler. Bu, seyahat etmeyi seven bireyler için ideal bir yaşam tarzıdır. Zaman ve mekân esnekliği, daha iyi bir iş-yaşam dengesi sağlar. Çalışanlar, günlerini kendi tercihlerine göre planlayabilir ve kişisel hayatlarına daha fazla zaman ayırabilirler. Dijital göçebeler, istedikleri yerden çalışabildikleri için düşük yaşam maliyetine sahip ülke veya şehirlerde yaşamayı tercih edebilirler. Bu da finansal açıdan rahat bir yaşam sürdürmelerini sağlar.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

a) Dijital göçebelik nedir, yazınız. (7 puan)

Dijital göçebelik, teknolojinin sunduğu imkanlar sayesinde, belirli bir ofise veya coğrafi konuma bağlı kalmadan çalışmayı ifade eden bir yaşam tarzıdır.

* Verilen metinden hareketle "dijital göçebelik" in doğru tanımlandığı yanıtların **puan değeri 10'dur**.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan yanıtlar da doğru olarak değerlendirilecektir.

* Verilen metinle ilgisi olmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

b) Dijital göçebe olmanın avantajlarından ikisini yazınız. (8 puan)

* Metinden hareketle dijital göçebeliğin avantajlarının doğru ifade edildiği yanıtların her birinin **puan değeri 4'tür**.

Örnek yanıtlar:

"Belirli bir ofise gitme zorunluluğu ortadan kalktığı için dijital göçebeler, istedikleri her yerden çalışma özgürlüğüne sahiptirler. Bu, seyahat etmeyi seven bireyler için ideal bir yaşam tarzıdır.", "Zaman ve mekân esnekliği, daha iyi bir iş-yaşam dengesi sağlar.", "Çalışanlar, günlerini kendi tercihlerine göre planlayabilir ve kişisel hayatlarına daha fazla zaman ayırabilirler.", "Dijital göçebeler, istedikleri yerden çalışabildikleri için düşük yaşam maliyetine sahip ülke veya şehirlerde yaşamayı tercih edebilirler. Bu da finansal açıdan rahat bir yaşam sürdürmelerini sağlar."

* Verilen metinle ilgisi olmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.28. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

6. Bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren cümlelere "sebeup (neden)-sonuç" cümlesi; herhangi bir yargının hangi amaçla yapıldığını ya da yapılacağını anlatan cümlelere "amaç-sonuç" cümlesi; bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olayın veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelere "koşul (şart)" cümlesi; akla, sezgilere, gözlemlere veya birtakım verilere dayanarak, olacak bir şeyi önceden kestirebilme sonucunda ortaya çıkan cümlelere ise "tahmin" cümlesi denir.

Buna göre, "sebeup (neden)-sonuç", "amaç-sonuç", "koşul (şart)" ve "tahmin" anlamı içeren birer cümleyi aşağıda belirtilen yerlere yazınız. (8 puan)

Kendimi iyi hissetmediğim için yataktan kalkamıyorum. (Sebeup-Sonuç)

Güneş yakmasın diye kolunu siper ediyordu. (Amaç-Sonuç)

Eşofmanı eskimişse yenisini alabiliriz. (Koşul Anlamı)

Hava bulutlu olduğuna göre az sonra yağış olabilir. (Tahmin Anlamı)

* Verilen anlam özellikleri ile ilişkili, doğru yazılan cümlelerin her birinin **puan değeri 2**'dir.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da tam puanla değerlendirilecektir.

* Verilen anlam özelliklerini karşılamayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.4.13. Ek-fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.

7. Aşağıdaki isimleri, istenilen ek-fiil zamanlarına göre çekimleyerek örnekteki gibi birer cümlede kullanınız. (12 puan)

Örnek: akşam / Ek-fiilin geniş zamanı → En hüzünlü olduğum vakit, akşamdır.

• hızlı / Ek-fiilin duyulan geçmiş zamanı → **Yeni aldığı araba gerçekten de çok hızlıymış.**

• mutlu / Ek-fiilin görülen geçmiş zamanı → **Dedem ve anneannemle birlikte yaşadığımız için mutluyduk.**

• acı / Ek-fiilin şartı (koşulu) → **İçtiğiniz çorba acıysa ben içemem.**

* Verilen isimlerin istenilen ek-fiil zamanlarına göre çekimlenip cümlelerin yüklemi olacak biçimde (kurallı ya da devrik) cümle içinde doğru kullanıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 4**'tür.

* Verilen isimlerin istenilen ek-fiil zamanlarına göre çekimlenemeyip cümle içinde doğru kullanılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.4.3. Hikâye edici metin yazar.

T.7.4.12. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

8. Aşağıda bir bölümü verilmiş olan metni, hikâye türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak kendi cümlelerinizle (3-4 cümle) yeni bir paragraf yazarak tamamlayınız. Metnin üstünde belirtilen yere, uygun bir de başlık yazınız. (20 puan)

.....

Sena ve Mert, yaz tatilini geçirmek için dedelerinin yaşadığı küçük bir adaya gittiler. Ada, gizemli mağaraları ve eski kalıntılarıyla ünlüydü. Bir gün, adanın en yüksek tepesine tırmanırken eski bir haritaya rastladılar. Harita, adanın altında gizli bir hazine olduğunu gösteriyordu. Çocuklar, heyecanla hazineyi aramaya başladılar. Ancak adada yalnız değillerdi. Eski bir denizcinin torunu olan Yüksel de hazinenin peşindeydi.

.....

* Öğrencilerin; konu bütünlüğüne dikkat ettiği, hikâye türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak 3-4 cümlelik bir paragraf ile (3 cümleden az olmamak kaydıyla) metni tamamladığı, metne uygun bir de başlık yazdığı yanıtlar tam puan (20 puan) ile değerlendirilecektir.

* Öğrencilerin; konu bütünlüğüne dikkat ettiği, hikâye türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak 3-4 cümlelik bir paragraf ile (3 cümleden az olmamak kaydıyla) metni tamamladığı, ancak metne hiç başlık atmadığı veya uygun olmayan ilgisiz bir başlık attığı yanıtlar 15 puan ile değerlendirilecektir.

Not: Öğrencinin kendi yazdığı cümle sayısı iki ise toplam puandan 4 puan; yazdığı cümle sayısı bir ise toplam puandan 8 puan düşülecektir.

* Öğrencilerin; konu bütünlüğüne ve hikâye türünün özelliklerine dikkat etmeden ve başlık atmadan yazdığı yanıtlar ya da metnin devamının hiç yazılmadan sadece bir başlığın yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıt:

Gizemli Hazine

Sena ve Mert, yaz tatilini geçirmek için dedelerinin yaşadığı küçük bir adaya gittiler. Ada, gizemli mağaraları ve eski kalıntılarıyla ünlüydü. Bir gün, adanın en yüksek tepesine tırmanırken eski bir haritaya rastladılar. Harita, adanın altında gizli bir hazine olduğunu gösteriyordu. Çocuklar, heyecanla hazineyi aramaya başladılar. Ancak adada yalnız değillerdi. Eski bir denizcinin torunu olan Yüksel de hazinenin peşindeydi.

Haritanın peşinden giden Sena ve Mert, Yüksel'in de onları takip ettiğini fark ettiler. Yüksel, onlardan önce hazinenin bulunduğu yeri keşfetmek istiyordu ve onların planlarına engel olmaya çalışıyordu. Ancak Sena ve Mert, birlikte hareket ederek Yüksel'in tuzaklarından kurtulmayı başardılar. Sonunda, adanın derinliklerinde gizli hazinenin bulunduğu mağarayı buldular ve büyük bir mutlulukla hazinelerini keşfettiler.

ESKİŞEHİR

Bu örnek yazılı sınav soruları, Eskişehir Ölçme Değerlendirme Merkezi Web sitesinde yayımlanan ikinci dönem ortak yazılı sınavlara yönelik konu soru dağılım tablolarındaki senaryolardan 5. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.